

of soft skills in the transformation of the professional activity of higher education lecturers under conditions of a shift in the paradigm of professional interaction.

The objectives of the study include conducting a theoretical analysis of the essence and structure of soft skills in the context of lecturers' professional activity; analyzing the peculiarities of the transformation of lecturers' professional activity in response to contemporary educational challenges; and systematizing the key soft skills necessary for effective pedagogical activity in the modern educational environment. To achieve the stated objectives, the following research methods were employed: analysis of scientific literature, theoretical methods (analysis and synthesis), and pedagogical observation. The findings demonstrate that soft skills constitute an integral component of the professional competence of higher education lecturers and act as a catalyst for the transformation of pedagogical activity from a traditional knowledge-transmission model to the facilitation of learning and the personal development of higher education students.

Keywords: *soft skills, professional activity of lecturers, transformation of education, communicative competence, adaptability.*

УДК 378.015.3:159.942:316.722

Ю. Косенчук

РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФОРМУВАННІ КРОСКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Резюме

У статті здійснено теоретико-емпіричний аналіз ролі емоційного інтелекту у формуванні кроскультурної компетентності студентів в умовах глобалізації та інтенсифікації міжкультурної комунікації. Узагальнено сучасні наукові підходи до розуміння емоційного інтелекту та міжкультурної компетентності, окреслено їх структурні компоненти й психологічні механізми взаємозв'язку. Визначено ключові психологічні та соціальні чинники, що зумовлюють ефективність міжкультурної взаємодії у студентському середовищі.

Метою дослідження є вивчення взаємозв'язку між рівнем емоційного інтелекту та сформованістю кроскультурної компетентності студентів, а також аналіз ефективних методів їх розвитку в освітньому процесі. Для досягнення поставленої мети використано теоретичний аналіз наукових джерел, анкетування та опитування студентів, тренінгові та інтерактивні методи роботи, а також методи статистичної обробки результатів, зокрема кореляційний і порівняльний аналіз.

Результати дослідження засвідчують, що емоційний інтелект виступає одним із провідних чинників формування кроскультурної компетентності, оскільки сприяє розвитку емпатії, толерантності, емоційної саморегуляції та адаптивності поведінки у мультикультурному середовищі. Обґрунтовано ефективність застосування тренінгових програм, рольових ігор, кейс-стаді та рефлексивних вправ для підвищення рівня емоційного інтелекту та міжкультурних навичок студентів.

Висновки. Зроблено висновок, що інтеграція розвитку емоційного інтелекту в освітні програми закладів вищої освіти створює умови для системного формування кроскультурної компетентності та підвищення готовності студентів до міжкультурної комунікації в глобалізованому освітньому просторі.

Ключові слова: емоційний інтелект, кроскультурна компетентність, міжкультурна комунікація, студенти, глобалізація освіти, розвиток навичок, інтеграція ЕІ у навчальний процес.

Вступ. У сучасних умовах глобалізації та активізації міжкультурної комунікації підготовка студентів до ефективної взаємодії у мультикультурному середовищі набуває особливої значущості та розглядається як одне з пріоритетних завдань вищої освіти. Іntenсифікація міжнародної академічної мобільності, розширення культурного різноманіття студентських спільнот і зростання

ПЕДАГОГІКА

міжкультурних контактів зумовлюють необхідність формування у здобувачів вищої освіти не лише професійних знань, але й соціально-емоційних компетентностей, що забезпечують успішну адаптацію та конструктивну комунікацію в різних культурних контекстах.

Одним із ключових психологічних чинників ефективної соціальної та професійної адаптації особистості в умовах культурного різноманіття є емоційний інтелект (EI), який визначає здатність усвідомлювати власні емоції, регулювати емоційні стани, проявляти емпатію та будувати продуктивну міжособистісну взаємодію. Розвинений EI сприяє гнучкості поведінки, зниженню рівня міжкультурних непорозумінь і формуванню готовності до співпраці у мультикультурному середовищі.

Паралельно з цим зростає значущість кроскультурної компетентності як інтегративної характеристики особистості, що охоплює знання про культурні відмінності, емоційну готовність до міжкультурної взаємодії та здатність реалізовувати ефективні комунікативні стратегії у ситуаціях культурного різноманіття. Формування кроскультурної компетентності передбачає не лише когнітивне засвоєння інформації про інші культури, але й розвиток емпатії, толерантності та навичок емоційної саморегуляції, що безпосередньо пов'язує її з рівнем емоційного інтелекту.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що сучасні освітні програми закладів вищої освіти не завжди системно враховують психологічні аспекти міжкультурної взаємодії та цілеспрямований розвиток EI студентів. Така фрагментарність може обмежувати готовність майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності в умовах глобалізованого освітнього та соціального простору. Водночас результати сучасних наукових досліджень засвідчують, що інтеграція розвитку EI в освітній процес позитивно впливає на формування міжкультурної компетентності, підвищує адаптивність студентів та сприяє їх успішній взаємодії у мультикультурних командах.

У зв'язку з цим актуалізується потреба у комплексному дослідженні взаємозв'язку між EI та кроскультурною компетентністю студентів, а також у визначенні ефективних освітніх і тренінгових підходів до їх розвитку. Це зумовлює необхідність наукового осмислення психологічних і соціальних механізмів формування зазначених характеристик та обґрунтування доцільності інтеграції відповідних практик у систему вищої освіти.

Проблематика розвитку EI та його ролі у формуванні кроскультурної компетентності студентів активно розглядається у сучасних психологічних та педагогічних дослідженнях. У науковій літературі зазначені феномени аналізуються як взаємопов'язані складові успішної міжособистісної та міжкультурної взаємодії в умовах глобалізації освіти.

Теоретичні засади концепції EI були закладені у працях П. Саловея та Дж. Мейєра, які визначили його як здатність особистості сприймати, усвідомлювати, розуміти та регулювати власні емоції й емоції інших людей. Подальший розвиток цієї концепції здійснив Д. Голман, який акцентував увагу на практичному значенні EI для соціальної ефективності, професійної реалізації та міжособистісної взаємодії в різних соціокультурних контекстах.

Сучасні дослідження підтверджують актуальність EI у сфері вищої освіти. Зокрема, у роботах зарубіжних авторів наголошується на позитивному впливі розвитку емоційної компетентності на академічну успішність, стресостійкість та соціальну адаптацію студентів. Доведено, що емоційна грамотність виступає важливим чинником ефективної комунікації та конструктивної взаємодії в освітньому середовищі, особливо в умовах культурного різноманіття.

У контексті міжкультурної взаємодії науковці підкреслюють, що глобалізоване освітнє середовище вимагає від студентів високого рівня саморегуляції, емпатії та толерантності. Дослідження засвідчують наявність прямого зв'язку між рівнем EI та здатністю до кроскультурної емпатії, міжособистісної гнучкості й конструктивної поведінки у мультикультурному середовищі. Окремі автори наголошують, що розвиток навичок емоційної регуляції сприяє підвищенню адаптивності студентів та ефективності їхньої участі в програмах міжнародної академічної мобільності.

Важливе місце в науковому дискурсі займають дослідження, присвячені структурі кроскультурної компетентності. У більшості праць вона розглядається як багатокomпонентне утворення, що включає когнітивний, афективний та поведінковий компоненти. При цьому афективний компонент, пов'язаний з емоційною готовністю до міжкультурної взаємодії, безпосередньо корелює з рівнем розвитку EI, зокрема з такими його складовими, як емпатія, саморегуляція та соціальні навички.

Вітчизняні дослідники також активно аналізують проблематику розвитку EI у студентів та його значення для формування міжкультурної компетентності. У працях українських науковців

підкреслюється, що цілеспрямований розвиток емоційної саморегуляції, емпатії та соціально-емоційних навичок сприяє підвищенню толерантності, зниженню міжкультурного стресу та полегшує адаптацію молоді в мультикультурному освітньому середовищі. Особлива увага приділяється доцільності інтеграції тренінгових програм з розвитку емоційного інтелекту у навчальні плани закладів вищої освіти, насамперед у підготовці майбутніх психологів, педагогів та фахівців соціальної сфери.

Узагальнення результатів наукових досліджень дозволяє зробити висновок, що ЕІ розглядається як один із провідних чинників формування кроскультурної компетентності студентів, а його розвиток можливий шляхом системного поєднання теоретичної підготовки та практичних тренінгових методів. Водночас аналіз літератури засвідчує потребу у подальшому комплексному дослідженні взаємозв'язку між ЕІ і кроскультурною компетентністю з урахуванням сучасних викликів глобалізованого освітнього простору.

Метою дослідження є вивчення ролі ЕІ у формуванні кроскультурної компетентності студентів, а також аналіз ефективних методів його розвитку в умовах глобалізації та міжкультурної комунікації.

Виходячи з поставленої мети, нами сформульовані наступні **завдання**:

- Проаналізувати сучасні теоретичні підходи до розуміння ЕІ та кроскультурної компетентності студентів у контексті глобалізації освіти.
- Визначити ключові психологічні та соціальні чинники, що впливають на ефективність міжкультурної взаємодії та емоційної регуляції у студентському середовищі.
- Охарактеризувати практичні методи тренінгової та інтерактивної роботи, спрямовані на розвиток ЕІ та міжкультурних навичок студентів.
- Оцінити доцільність інтеграції розвитку ЕІ у навчальні програми закладів вищої освіти з метою підвищення рівня кроскультурної компетентності та соціальної адаптації студентів.
- Узагальнити практичні рекомендації для викладачів і освітніх закладів щодо оптимізації процесу формування ЕІ та міжкультурної компетентності студентів.

Для досягнення поставленої мети та реалізації визначених завдань у дослідженні використано комплекс взаємодоповнювальних методів, що забезпечують всебічний аналіз досліджуваної проблематики.

Зокрема застосовано теоретичні методи, а саме аналіз, синтез і узагальнення наукових джерел з проблеми ЕІ та кроскультурної компетентності, що дало змогу окреслити сучасні підходи до їх вивчення та визначити основні напрями наукового дискурсу.

Емпіричні методи включали анкетування та опитування студентів з метою визначення рівня ЕІ та кроскультурної компетентності з використанням стандартизованих методик, адаптованих до освітнього контексту. У межах дослідження також застосовувалися тренінгові вправи, рольові ігри та кейс-стаді, спрямовані на розвиток емоційної саморегуляції, емпатії та навичок міжкультурної комунікації.

Для обробки та інтерпретації отриманих даних використано методи математичної статистики, зокрема кореляційний аналіз для виявлення взаємозв'язку між рівнем ЕІ та рівнем кроскультурної компетентності, а також порівняльний аналіз показників до і після проведення тренінгових заходів з метою оцінки ефективності застосованих методів.

Комплексне застосування зазначених методів забезпечило можливість обґрунтованого аналізу ролі ЕІ у формуванні кроскультурної компетентності студентів та формування практичних рекомендацій щодо інтеграції розвитку ЕІ в освітній процес.

Результати. Теоретичний та емпіричний аналіз досліджуваної проблеми підтверджує, що ЕІ є центральним психологічним механізмом формування кроскультурної компетентності студентів. Особливо значущим виявився розвиток таких складових ЕІ, як емоційна саморегуляція, емпатійне сприймання, соціальна чутливість та здатність до конструктивної комунікації. Дані свідчать, що студенти з високим рівнем ЕІ краще адаптуються до ситуацій культурного розмаїття, демонструють менший рівень міжкультурної напруги й частіше обирають кооперативні моделі взаємодії, що узгоджується з висновками авторів Martínez-Rodríguez & Ferreira (2025), Liu et al. (2025) та Korobko et al. (2023).

Визначено, що кроскультурна компетентність формується на перетині трьох складових, а саме когнітивної, афективної та поведінкової. Отримані дані свідчать, що саме афективний компонент виявляється найбільш чутливим до розвитку ЕІ. Студенти з вищими показниками емпатії та емоційної регуляції значно легше інтегруються у міжнародні групи, демонструють відкритість до нових культурних практик і здатність вибудовувати продуктивний діалог навіть за

ПЕДАГОГІКА

умови різниці у нормах та комунікативних стилях. Ці результати підтверджують тезу, що когнітивна обізнаність про культуру без сформованих соціально-емоційних механізмів не забезпечує ефективної міжкультурної взаємодії.

Аналіз ефективності використаних методів розвитку ЕІ засвідчив доцільність інтеграції тренінгових форм навчання, рольових ігор, кейс-стаді, рефлексивних вправ і практик емоційного усвідомлення. Встановлено, що саме інтерактивні методи сприяють перенесенню сформованих навичок у реальні комунікативні ситуації, що є критично важливим для формування поведінкового компоненту кроскультурної компетентності. Після проходження тренінгових занять студенти демонстрували кращу здатність розпізнавати емоції співрозмовника, уникати ескалації конфліктних ситуацій та обирати стратегії партнерської взаємодії. Це узгоджується з зарубіжними дослідженнями, які підтверджують ефективність практико-орієнтованого навчання у розвитку емоційної компетентності (Asatryan, 2025; Brandão De Souza & Jacomuzzi, 2025).

Результати підтверджують, що розвиток ЕІ позитивно впливає на здатність студентів долати міжкультурний стрес, знижує тривожність у нових соціальних ситуаціях та сприяє формуванню толерантності. Це дозволяє розглядати ЕІ як фактор психологічної стійкості та адаптації у глобалізованому освітньому середовищі. Водночас встановлено, що фрагментарне впровадження таких програм не забезпечує довготривалих змін, тоді як системна інтеграція емоційно-розвивальних практик у навчальні плани створює умови для стійкого формування кроскультурної компетентності.

Узагальнення отриманих результатів дозволяє стверджувати, що ЕІ виконує функцію інтеграційного механізму, який поєднує когнітивні знання про культуру та практичні комунікативні стратегії. Він забезпечує гнучкість поведінки, здатність приймати іншу культуру без упереджень і встановлювати взаємодію, орієнтовану на взаєморозуміння. Таким чином, розвиток ЕІ є необхідною умовою підвищення рівня міжкультурної адаптації студентів і важливим чинником їх готовності до взаємодії в міжнародному академічному та професійному просторі.

Дискусія. Отримані результати дослідження ЕІ та його ролі у формуванні кроскультурної компетентності студентів дозволяє узагальнити сучасні наукові підходи й визначити ключові тенденції у розвитку міжкультурної взаємодії в умовах глобалізованого освітнього простору. Аналіз літератури засвідчує, що ЕІ розглядається як інтегративна психологічна характеристика особистості, що поєднує емоційне усвідомлення, регуляцію та соціальну чутливість. Ці компоненти забезпечують здатність людини ефективно орієнтуватися у міжособистісних ситуаціях та адаптувати поведінку у контексті різних культурних норм і комунікативних моделей (Mayer et al., 2016; Goleman, 2019).

У сучасному науковому дискурсі зростає увага до вивчення впливу ЕІ на процеси міжкультурної комунікації. Дослідники встановлюють зв'язок між рівнем емоційної регуляції та готовністю до прийняття культурного різноманіття, що визначається здатністю емпатійно сприймати іншу сторону комунікації, прогнозувати можливі бар'єри взаєморозуміння та уникати конфліктних ситуацій (Liao et al., 2021). У цьому контексті ЕІ виступає підґрунтям розвитку толерантності, гнучкості мислення та відкритості до взаємодії, що підтверджують дослідження Mohamed Hashim (2025) та Martínez-Rodríguez & Ferreira (2025).

Кроскультурна компетентність розглядається як багаторівневе утворення, що включає когнітивний, афективний і поведінковий компоненти. Взаємозв'язок цих компонентів визначається здатністю особистості застосовувати емоційно-рефлексивні механізми у реальних комунікативних ситуаціях. Емпатія та здатність утримувати емоційну стабільність у стресових умовах сприяють налагодженню конструктивного діалогу, тоді як недостатній розвиток емоційної регуляції може призвести до непорозумінь, упереджень та культурних конфліктів (Del Villar et al., 2025; Liu et al., 2025).

Важливим аспектом дискусії є визначення умов ефективного розвитку ЕІ у студентів. У роботах Korobko et al. (2023) наголошено, що найбільш результативними є інтерактивні тренінгові формати, рольові ігри та рефлексивні вправи, які дозволяють студентам відпрацьовувати навички емоційної саморегуляції у моделях міжкультурної взаємодії. Івашкевич і Сімко (2020) підкреслюють, що формування ЕІ потребує системної інтеграції в навчальні програми, а не епізодичного тренінгового підходу.

Порівняльний аналіз поглядів вітчизняних та зарубіжних авторів засвідчує відсутність єдиної моделі розвитку кроскультурної компетентності, однак усі дослідники відзначають провідну роль ЕІ як механізму інтеграції когнітивних знань і поведінкових стратегій міжкультурної адаптації. Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на вивчення

динаміки розвитку емоційної компетентності у процесі міжнародної академічної мобільності, аналіз впливу цифрових платформ на формування міжкультурної комунікації та розробку інструментів діагностики соціально-емоційної готовності студентів до інтеграції у світовий освітній простір.

Таким чином, дискусія окреслює теоретичні підвалини й підтверджує доцільність вивчення ЕІ як ключового чинника формування кроскультурної компетентності студентів. Емоційна грамотність забезпечує психологічну гнучкість, емпатію та здатність до співпраці, що є необхідними умовами ефективної соціальної та професійної інтеграції молоді у глобалізованому суспільстві.

Висновки. Проведений аналіз теоретичних положень і результатів дослідження дозволив встановити, що ЕІ виступає одним із ключових психологічних чинників формування кроскультурної компетентності студентів у сучасних умовах глобалізації освіти. Його розвиток забезпечує усвідомлення власних емоційних станів, здатність до їх регуляції та ефективну взаємодію з представниками різних культур.

Встановлено, що кроскультурна компетентність має багатокомпонентну структуру, яка включає когнітивний, афективний і поведінковий рівні. Високий рівень ЕІ сприяє гармонійному розвитку зазначених компонентів, зокрема через формування емпатії, толерантності, міжособистісної гнучкості та соціальної адаптивності студентів у мультикультурному середовищі.

Результати дослідження засвідчують, що ефективність міжкультурної взаємодії значною мірою залежить від здатності студентів усвідомлювати культурні відмінності, адекватно регулювати власні емоційні реакції та враховувати емоційні й соціальні потреби інших учасників комунікаційного процесу. У цьому контексті ЕІ виступає інтегративним механізмом, що поєднує когнітивні знання з практичними навичками міжкультурної комунікації.

Обґрунтовано, що використання тренінгових та інтерактивних методів, зокрема рольових ігор, кейс-стаді, рефлексивних вправ і сучасних цифрових освітніх платформ, є ефективним засобом розвитку ЕІ та кроскультурної компетентності студентів. Застосування зазначених методів сприяє підвищенню рівня емоційної саморегуляції, розвитку емпатії та формуванню навичок конструктивної поведінки у мультикультурних ситуаціях.

Зроблено висновок, що інтеграція розвитку ЕІ у навчальні програми закладів вищої освіти створює умови для системного формування кроскультурної компетентності та підвищення готовності студентів до міжкультурної комунікації в глобалізованому освітньому просторі. Поєднання теоретичної підготовки з практичними формами роботи забезпечує цілісний розвиток соціально-емоційних навичок, необхідних для успішної академічної та професійної діяльності майбутніх фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Асатрян, С. А. (2025). Особливості розвитку та формування емоційного інтелекту у студентів-психологів. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Психологія*. <https://doi.org/10.32782/psyspu/2025.1.1>

Колісник, Р. Я. (2023). Феномен емоційного інтелекту в науковій літературі. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна*. <https://doi.org/10.32782/2311-8458/2023-2-7>

Корноїд, І., Александрович, М., & Барчі, Б. (2023). Емоційний інтелект у структурі саморегуляції особистості. *Psychology Travelogs*. <https://doi.org/10.31891/PT-2023-3-14>

Корноїд, І., & Барчі, Б. (2023). Концепція розвитку soft skills та емоційного інтелекту. *Psychology Travelogs*. <https://doi.org/10.31891/PT-2023-1-2>

Федорчук, В. М., & Комарницька, Л. М. (2023). Емоційний інтелект як важливий чинник успішної підготовки психологів. *Інклюзія і суспільство*. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2023-1-13>

Brandão De Souza, C., & Jacomuzzi, A. C. (2025). The role of university professors' emotional competencies in students' academic and psychological well-being: A systematic review. *Education Sciences*, 15(7), 882. <https://doi.org/10.3390/educsci15070882>

Liao, Y., et al. (2021). Measuring the effects of emotional intelligence, cultural intelligence on cross-cultural adjustment and performance (empirical study). *Sustainability*, 13(6), 3374. <https://doi.org/10.3390/su13063374>

Liu, X., et al. (2025). The mediating roles of cross-cultural adaptation and interpersonal communication competence in the effect of cultural intelligence on linguistic confidence. *SAGE Open*.

<https://doi.org/10.1177/21582440251336507>

Long, J., & Lin, J. (2022). An empirical study on cultivating college students' cross-cultural communicative competence based on the artificial-intelligence English-teaching mode. *Frontiers in Psychology*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.976310>

Martínez-Rodríguez, A., & Ferreira, C. (2025). Factors influencing the development of emotional intelligence in university students: A systematic review. *European Journal of Psychology of Education*. <https://doi.org/10.1007/s10212-025-00956-4>

Mohamed Hashim, M. A. (2025). Modelling the impact of emotional intelligence in higher education: Pedagogical and cross-cultural implications. *Teaching in Higher Education*. <https://doi.org/10.1080/14703297.2025.2498529>

Zhang, Q., et al. (2025). Enhancing intercultural competence in technical higher education: Assessment framework and competence cultivation. *Scientific Reports*. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-03303-1>

REFERENCES

Asatrian, S. A. (2025). Osoblyvosti rozvytku ta formuvannia emotsiinoho intelektu u studentiv-psykholohiv [Features of development and formation of emotional intelligence in psychology students]. *Slobozhanskyi naukovyi visnyk. Seriya: Psykholohiia*. <https://doi.org/10.32782/psyspu/2025.1.1>

Fedorchuk, V. M., & Komarnytska, L. M. (2023). Emotsiinyi intelekt yak vazhlyvyi chynnyk uspishnoi pidhotovky psykholohiv [Emotional intelligence as an important factor in the successful training of psychologists]. *Inkluziia i suspilstvo*. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2023-1-13>

Kolisnyk, R. Ya. (2023). Fenomen emotsiinoho intelektu v naukovii literaturi [The phenomenon of emotional intelligence in scientific literature]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya psykholohichna*. <https://doi.org/10.32782/2311-8458/2023-2-7>

Kornoid, I., Aleksandrovykh, M., & Barchi, B. (2023). Emotsiinyi intelekt u strukturi samorehuliatcii osobystosti [Emotional intelligence in the structure of personality self-regulation]. *Psychology Travelogs*. <https://doi.org/10.31891/PT-2023-3-14>

Kornoid, I., & Barchi, B. (2023). Kontseptsiiia rozvytku soft skills ta emotsiinoho intelektu [Concept of soft skills and emotional intelligence development]. *Psychology Travelogs*. <https://doi.org/10.31891/PT-2023-1-2>

Brandão De Souza, C., & Jacomuzzi, A. C. (2025). The role of university professors' emotional competencies in students' academic and psychological well-being: A systematic review. *Education Sciences*, 15(7), 882. <https://doi.org/10.3390/educsci15070882>

Liao, Y., et al. (2021). Measuring the effects of emotional intelligence, cultural intelligence on cross-cultural adjustment and performance (empirical study). *Sustainability*, 13(6), 3374. <https://doi.org/10.3390/su13063374>

Liu, X., et al. (2025). The mediating roles of cross-cultural adaptation and interpersonal communication competence in the effect of cultural intelligence on linguistic confidence. *SAGE Open*. <https://doi.org/10.1177/21582440251336507>

Long, J., & Lin, J. (2022). An empirical study on cultivating college students' cross-cultural communicative competence based on the artificial-intelligence English-teaching mode. *Frontiers in Psychology*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.976310>

Martínez-Rodríguez, A., & Ferreira, C. (2025). Factors influencing the development of emotional intelligence in university students: A systematic review. *European Journal of Psychology of Education*. <https://doi.org/10.1007/s10212-025-00956-4>

Mohamed Hashim, M. A. (2025). Modelling the impact of emotional intelligence in higher education: Pedagogical and cross-cultural implications. *Teaching in Higher Education*. <https://doi.org/10.1080/14703297.2025.2498529>

Zhang, Q., et al. (2025). Enhancing intercultural competence in technical higher education: Assessment framework and competence cultivation. *Scientific Reports*. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-03303-1>

Yu. Kosenchuk

THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE FORMATION OF STUDENTS' CROSS-CULTURAL COMPETENCE: CHALLENGES OF GLOBALIZATION AND INTERCULTURAL COMMUNICATION

Abstract

The article presents a theoretical and empirical analysis of the role of emotional intelligence in the formation of students' cross-cultural competence in the context of globalization and the intensification of intercultural communication. Modern scientific approaches to understanding emotional intelligence and intercultural competence are summarized; their structural components and psychological mechanisms of interrelation are outlined. The key psychological and social factors determining the effectiveness of intercultural interaction in the student environment are identified.

The purpose of the study is to investigate the relationship between the level of emotional intelligence and the level of students' cross-cultural competence, as well as to analyze effective methods for their development in the educational process. To achieve this goal, theoretical analysis of scientific sources, questionnaires and student surveys, training and interactive methods, as well as methods of statistical data processing, including correlation and comparative analysis, were used.

The research results indicate that emotional intelligence acts as one of the leading factors in the formation of cross-cultural competence, as it facilitates the development of empathy, tolerance, emotional self-regulation, and behavioral adaptability in a multicultural environment. The effectiveness of using training programs, role-playing games, case studies, and reflective exercises to improve students' emotional intelligence and intercultural skills is substantiated.

Conclusions. It is concluded that integrating the development of emotional intelligence into the educational programs of higher education institutions creates conditions for the systematic formation of cross-cultural competence and increases students' readiness for intercultural communication in the globalized educational space.

Keywords: emotional intelligence, cross-cultural competence, intercultural communication, students, globalization of education, skills development, integration of EI into the educational process.